

-4-

A Marcaltői családtól, ismét csak örökösödés folytán, az Amadé család örökli Mohát és Szentgyörgyöt 1648-ban. Igaz, hogy csak "de jure" vagyis jogilag csupán, mert a tényleges, "de facto" élvezői még 38 éven át a török földesurak. Éppen ezidőtájt egy Musztár nevi bégé falvaink haszonélvezete. Az Amadé 1648-1800-ig voltak földesuraink, másfél századon át. Tőlük Bajzáth József veszprémi püspök veszi meg 1800-ban, unokaöccse, Bajzáth György számára. Ő nevezte el a mohai forrást Ágnes nevű lányáról. Az utolsó földesuri család, a Pappenheim viszont házasság révén kerül falvaink birtoklásába.

Egyháztörténeti szempontból külön figyelmet érdemel az Amadé család a maga vallási toleranciájáért. Míg rekatolizált földesuraknak a többsége azzal igyekezett a Habsburg ház és Róma iránti hűségüket bizonyítani, hogy a birtokaikban lévő falvak templomait földesuri joguknál fogva elvették protestáns jobbágyaiktól, pl. Csór, Curgó, Bodajk, Mór, Csákberény, Almás története mutatja, addig Amadé földesuraságunk nem háborgatja református jobbágyságait. Van rá példa, hogy a templom eredetét vizsgáló klérussal szemben, engedélyezi a renoválást. Még Padányi Biró Márton veszprémi püspök sem tudja főpapi hatalmát foganatosítani a földesuri humánussal szemben.

Egyházi élet a török alatt: Falvaink életéről, létéről, vagy pusztulásáról leginkább két forrásból szerezhethetünk tudomást. Az egyik a politikai, az adó, vagy robotlajstromok, a másik, az egyházi zsinatok protokollumai, jegyzőkönyvei, amelyekben a megjelent prédikátoroknak nevei, gyülekezetei szolgáltatnak következtethető tudósításokkal. A Dunántúli Refortmátus Egyházkerület zsinatai 1618-tól tudósít a prédikátorok jelenlétéről. A XVII. szd. végéig 9 zsinatnak a jelenléti névsora maradt fenn. Moháról, az 1618-as szentlőrinci és az 1629-es körmendi zsinat névsora hallgat. De ez nem jelenti azt, hogy nincs Mohán gyülekezet. Mőrtől Palotáig 11 gyülekezet alkotja ezidőben a csókai várról nevezett Csókakői alesperességet, mint a Veszprémi Egyházmegyének a hódoltsági területre eső részét. Érthető a prédikátorok gyér száma megjelenése ezidőkben, a távoli Vas-Zalai gyűléseken. Az 1643-as csöglei zsinaton találjuk először Moha prédikátorát Kocsi Pált, majd 1654 és 57-ben Komjáthy Istvánt a két pápai zsinaton. Hosszu hallgatás után 1695-ben, a veszprémi zsinaton jelen van Pápai Mihály mohai prédikátor is. 1732-ben a mohai lelkész Sajószentpéteri János volt. Ezután kezdődnek gyülekezeteinkben a matrikulák, azaz, az anyakönyvek vezetése, amelyek a lelkészek kilétéről folyamatosan tanuskodnak. Sok sok gyülekezet történeti adatok találhatók az egyházkerületi levéltárban, Pápán.

Utolsó

Utolsó